השפל הגדול והמיזוג של 1932

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

בנקאות תחת מועצת מטבע

הבנקים הסיניים פעלו בתוך מערכת מוניטרית שלא העניקה להם כל הגנה. תחת מועצת המטבע (currency board) יכול היה כסף מקומי להתקיים רק אם היה מגובה במלואו ברזרבות של לירות שטרלינג. המועצה הנפיקה שטרות תמורת שטרלינג, ולא יכלה להלוות לבנקים או לפקח עליהם. Huff מכנה הסדר זה גרסה קיצונית של תקן הזהב הקלאסי, שתחתיו גירעון במאזן התשלומים התורגם מיד להתכווצות של היצע הכסף. במלאיה התכווץ בסיס הכסף בכמעט מחצית בין 1919 ל־1922, ובשליש בשנתיים שמסוף 1929.[1]

בנקי החליפין האירופיים יכלו להישען על המטות שלהם בלונדון או בהונג קונג, שהייתה להם גישה לשווקי האשראי הסיטונאיים ושיכלו לשמש בנק מרכזי לסניפיהם. הבנקים הסיניים נאלצו להסתמך על משאביהם בלבד. לכן החזיקו בדרך כלל כמחצית מפיקדונותיהם בנכסים נזילים, והפקידו כספים אלה בבנקים האירופיים. Huff מסיק שכמחצית מהמימון שגייסו הבנקים הסיניים הסתיים כנזילות גרידא.[2] זהירות מסוג זה הגנה על המפקידים בעתות רגילות. היא גם שמרה על הבנקים קטנים, והעבירה חלק מהחיסכון המקומי למוסדות האירופיים שעמם התחרו.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

המשבר במלאיה

השפל הגדול פגע במלאיה בעוצמה יוצאת דופן. תנאי הסחר שלה ירדו ביותר ממחצית בין 1925 ל־1929, ועד 1932 ירדו שוב ביותר ממחצית. שער החליפין הריאלי שלה עלה ביותר מפי שניים בין 1929 ל־1932, מה שלפי הגדרתו של Huff מעיד על פיחות ריאלי חד. במדד של Huff, שבו 1929 שווה 100, עמדו תנאי הסחר על 244.2 ב־1925 ועל 47.1 ב־1932.[3] אחוזות הגומי, המגדלים הקטנים, הסוחרים והיצרנים שהיו תלויים בכוח הקנייה שלהם סבלו כולם יחד.

הבנקים הסיניים היו שותפים למצוקה הכללית. פיקדונותיהם, שעמדו בסוף 1929 על 37.0 מיליון דולר המצרים (Straits dollars), ירדו עד 1932 בכמעט חמישית, ונכסיהם ירדו באותה תקופה ב־22%. הכלכלן S. Y. Lee ציין ב־1966 שכמעט כל הבנקים הסיניים המקומיים, וכן כמה בנקים מעבר לים, היו בקשיים פיננסיים.[4]

השטרלינג נוטש את הזהב

המכה המכרעת הגיעה משוקי החליפין. כשבריטניה נטשה את תקן הזהב בספטמבר 1931, גררה מועצת המטבע עמה את דולר המצרים. איי הודו המזרחית ההולנדית, הקשורים לגילדן, והונג קונג, שהייתה על תקן הכסף, לא פיחתו יחד עם השטרלינג. סניפי Ho Hong Bank ו־Oversea-Chinese Bank בשטחים אלה קיבלו פיקדונות במטבע מקומי והמירו אותם ברובם לדולרי המצרים. כשדולר המצרים ירד מול הגילדן ומול הדולר ההונג קונגי, התחייבויותיהם עלו על נכסיהם.[5]

ההפסדים היו גדולים ביחס להון הבנקים. אחד החיבורים על תולדות הבנקאות במלאיה מעריך את הפסדי המטבע החוץ של Ho Hong Bank לאחר 1930 ביותר מ־2 מיליון דולר. המפקידים הגיבו במהירות: בין סוף 1931 לאמצע 1932 ירדו הפיקדונות ב־Ho Hong Bank במחצית, ואלה של Oversea-Chinese Bank ב־30%. Oversea-Chinese Bank סבל גם מריצה על סניפו ברנגון. Huff מתאר את הפוזיציות הבלתי מגודרות במטבע חוץ כטעות יסודית, שהוחמרה בשל המשיכות שעוררו הידיעות על ההפסדים.[6]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

החשיפה ל־Tan Kah Kee

חולשה שנייה הסתתרה בתיקי ההלוואות. שלושת הבנקים ההוקיין הלוו סכומים גדולים ללווה יחיד, Tan Kah Kee, איל הגומי והתעשיין שמפעליו זיכו אותו בתואר "הנרי פורד של מלאיה". Tan הגיע לסינגפור ב־1890 ובנה קונגלומרט של מטעי גומי, מפעלים, נדל"ן וספנות. עד 1931 הכניסה התכווצות הביקוש במלאיה ובשווקים האסייתיים שאליהם ייצאו חברותיו את עסקי הייצור שלו לצרות חמורות, וירידת מחירי הגומי הפחיתה את ערך אחוזותיו.[7]

הריכוזיות הייתה תוצר של בנק הניב עצמו. Tan היה המנהיג ההוקיין הבולט בדורו, קשור בנישואין ובעסקים לדירקטורים של הבנקים. Lee Kong Chian, סגן יו"ר Chinese Commercial Bank, הצטרף לחברתו של Tan ב־1915 ונשא את בתו ב־1920. כל בנק הכיר את Tan היטב כאדם, אך אף אחד לא ראה את סך חובותיו. Yap Pheng Geck, בנקאי בן התקופה, נזכר מאוחר יותר שרק ב־1931 גילו הבנקים המקומיים שיחד הלוו ל־Tan יותר מדי.[8] האמון האישי אמר לבנקאים אם Tan ישר. רק מבט על מאזנו כולו יכול היה לומר להם כמה הוא חייב לכל האחרים.

המיזוג

תשובת הקהילה ההוקיין הייתה איחוד. Oversea-Chinese Bank, שלא יכול היה להחזיק מעמד בכוחות עצמו, הציע צירוף עם Ho Hong Bank. לאחר מכן נמשך לתוכנית גם Chinese Commercial Bank החזק יותר. ההיסטוריה הרשמית של OCBC מייחסת את הובלת האיחוד ל־Lee Kong Chian, אז סגן יו"ר Chinese Commercial Bank, ואילו מקור אחר מעניק את התפקיד המוביל ל־Tan Ean Kiam מ־Oversea-Chinese Bank. ההודעה הפומבית דיברה על רצונם ההדדי של הדירקטורים ובעלי המניות. למעשה, שניים משלושת הבנקים היו במצוקה ניכרת.[9]

תאגיד Oversea-Chinese Banking Corporation החדש הוקם ב־31 באוקטובר 1932 עם הון נפרע של 10 מיליון דולר. הספרייה הלאומית מציינת את הונו הרשום כ־40 מיליון דולר.[10] המקורות חלוקים לגבי השלבים הבאים. מקור אחד מתארך את הסכם המיזוג ל־14 בדצמבר 1932 ואת צירוף Ho Hong ל־31 בדצמבר 1932, ואילו תחילת הפעילות מצוינת כ־2 בינואר 1933 במקור אחד וכפברואר 1933 במקור אחר.[11] הקריאה הסבירה ביותר היא שהתאגיד הוקם באוקטובר, שהעברת העסקים הוסכמה בדצמבר ושהבנק הממוזג נפתח בתחילת 1933.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

את הבנק החדש הובילו האנשים שבנו את שלושת הבנקים ההוקיין. Lee Kong Chian מונה לסגן יו"ר ב־1932 וליו"ר ב־1938, תפקיד שמילא עד זמן קצר לפני מותו ב־1967 (לפי מקור אחר, עד מותו). Tan Chin Tuan הצעיר, פקיד ולאחר מכן עוזר מזכיר ב־Chinese Commercial Bank, מונה ב־1933 למנהל הבנק הממוזג. הוא קיבל לידיו גם את Eastern Realty Company, חברה בת שניהלה את הנכסים שמושכנו לבנק.[12] הפרט חושפני, שכן חלק ניכר מנכסי הבנק הממוזג היה נדל"ן שנלקח מלווים שלא יכלו עוד לשלם. הבנק נזקק לגוף ייעודי שינהל אותו עד שהערכים יתאוששו.

המיזוג שינה גם את היחסים בין הבנק לבין האימפריות העסקיות של מייסדיו. Lim Peng Siang, שקבוצת Ho Hong שלו השתרעה על ספנות, אורז, בתי בד לשמן ומלט, מכר ב־1931 את אחזקותיו בספנות ל־Straits Steamship Company תמורת 900,000 דולר המצרים, והשתמש בתמורה לארגון מחדש של בתי הבד שלו. מפעל המלט שלו ב־Ulu Pandan, שנפתח ב־1918 בהשקעה של יותר ממיליון דולר המצרים, נסגר ב־1932. ב־1936 מכר את רוב מניות Ho Hong Steamship Company ל־OCBC.[13] רצף האירועים מראה כיצד פירק השפל את המודל הישן של קבוצת הסוחרים בעלת הבנק משלה. הבנק הפך למוסד החזק יותר, ובמקרים מסוימים לבעלים של מה שנותר מעסקי המייסדים.

בנקאות ללא מלווה אחרון

הערכתו של Huff את המשבר היא שרגולטור שהיה מסוגל לעקוב אחר פוזיציות המטבע של הבנקים ואחר חשיפתם הכוללת ללווים גדולים יכול היה ככל הנראה למנוע את מה שהפך לקריסה כמעט מערכתית של הבנקאות הסינית במלאיה. הוא מצביע גם על פרדוקס. הרזרבות הגדולות שהחזיקו הבנקים הסיניים בהיעדר בנק מרכזי היו תחליף חלקי לבנק כזה. רק בנק סיני אחד במלאיה ובפיליפינים קרס כליל במהלך השפל.[14] המיזוג עצמו היה פעולה פרטית של מלווה אחרון (lender of last resort). הבנק האיתן יותר ומנהיגי הקהילה ספגו את הפסדי הבנקים החלשים, כדי שאף ריצת מפקידים לא תוכל להפיל את מערכת הבנקאות ההוקיין כולה.

המדינה הקולוניאלית לא הגיבה למשבר בחוק בנקאות. מלאיה בחרה בדרך זהירה של רפורמות במועצת המטבע, והנהיגה רגולציה בנקאית אפקטיבית רק בשנות החמישים.[15] פרק V של חלק C מתחקה אחר הדרך מרפורמות אלה עד לרשות המוניטרית של סינגפור (Monetary Authority of Singapore, MAS).

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

הערות

1. W. G. Huff, “Currency Boards and Chinese Banking Development”, 2003, עמ’ 3: כסף מקומי בעל עוצמה גבוהה התקיים רק אם היה מגובה ב־100% ברזרבות חוץ; מועצות המטבע “could not act as a lender of last resort, nor did they regulate the banking system” ו־“amounted to an extreme version of the classical gold standard”; W. G. Huff, “Currency Boards and Chinese Banking Development”, 2003, עמ’ 4: בסיס הכסף “contracted by almost a half between 1919 and 1922 and by a third in the two years beginning at the end of 1929.” ↩

2. W. G. Huff, “Currency Boards and Chinese Banking Development”, 2003, עמ’ 9: כל בנק סיני נאלץ להסתמך אך ורק על משאביו; הבנקים הסיניים “normally kept 50 per cent of their deposits liquid and in Malaya deposited these with European banks”, שהייתה להם גישה לשוק אשראי סיטונאי חיצוני; W. G. Huff, “Currency Boards and Chinese Banking Development”, 2003, עמ’ 9: “Something like half of the finance mobilized by Chinese banks ended up as no more than liquidity.” ↩

3. W. G. Huff, “Currency Boards and Chinese Banking Development”, 2003, עמ’ 11: תנאי הסחר של מלאיה “more than halved between 1925 and 1929 and by 1932 had more than halved again”; “Between 1929 and 1932 Malaya’s real exchange rate more than doubled”, עלייה בשער החליפין הריאלי המעידה על “a real devaluation”; W. G. Huff, “Currency Boards and Chinese Banking Development”, 2003, טבלה 1, עמ’ 20: תנאי הסחר של מלאיה (1929 = 100): 244.2 ב־1925, 47.1 ב־1932. ↩

4. W. G. Huff, “Currency Boards and Chinese Banking Development”, 2003, טבלה 2, עמ’ 21 (פיקדונות של בנקים שהתאגדו ביישובי המצרים Straits Settlements), 37.0 מיליון דולר המצרים ב־1929; מדד 81.6 ב־1932) ועמ’ 6 ו־13 (הפיקדונות ירדו “by almost a fifth” מ־1929 עד 1932; הנכסים “declined by fully 22 per cent”, תוך הפניה ל־B. K. Short, “Indigenous banking in an early period of development: the Straits Settlements, 1914–1940”, *Malayan Economic Review*, כרך 16, 1971, עמ’ 62); W. G. Huff, “Currency Boards and Chinese Banking Development”, 2003, עמ’ 13, בציטוט S. Y. Lee, “The development of commercial banking in Singapore and the states of Malaya”, *Malayan Economic*

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

practically all the local Chinese banks as well as“ :89 ’עמ ,1966 ,11 כרך ,*Review*
.”some overseas banks were in financial difficulty ↩

5. W. G. Huff, “Currency Boards and Chinese Banking Development”, 2003, עמ’ 13–14: “In September 1931, when Britain left the gold standard, so too, under the currency board system, did Malaya. But Indonesia, linked to the guilder, and Hong Kong, on the silver standard, did not devalue along with Britain.”; W. G. Huff, “Currency Boards and Chinese Banking Development”, 2003, עמ’ 14: הסניפים “had taken deposits in Hong Kong and Indonesian currency but apparently converted these mostly into Straits dollars”, כך שהנטישה של תקן הזהב “left them with greater liabilities than assets”. ↩

6. Saran Singh, “A Brief History of Banks in the Straits Settlements and Malaysia (Part II) 1840–1986”, 2011: Ho Hong Bank הפסיד יותר מ־2 מיליון דולר במטבע חוץ לאחר 1930; W. G. Huff, “Currency Boards and Chinese Banking Development”, 2003, עמ’ 13–14: “Between the end of 1931 and mid-1932 deposits in the Ho Hong Bank halved and in the Oversea-Chinese Bank fell by 30 per cent”; Oversea-Chinese Bank “experienced a run on its Rangoon office (Short, בהפניה ל־1971); W. G. Huff, “Currency Boards and Chinese Banking Development”, 2003, עמ’ 14: “The Chinese banks’ unhedged foreign exchange portfolios were an elementary mistake.”. ↩

7. W. G. Huff, “Currency Boards and Chinese Banking Development”, 2003, עמ’ 14: “all three Chinese banks had lent heavily to a single borrower, Tan Kah Kee”, איל גומי שהיה פעיל דיו בתעשייה “to be called the ‘Henry Ford of Malaya’”; Wikipedia, “Tan Kah Kee” (נצפה בנובמבר 2026): נולד ב־21 באוקטובר 1874 ב־Jimei, פוג׳יאן; עבר לסינגפור ב־1890; בנה קונגלומרט של מטעי גומי, ייצור, נדל״ן וספנות; נפטר ב־12 באוגוסט 1961; W. G. Huff, “Currency Boards and Chinese Banking Development”, 2003, עמ’ 14: עד 1931 הבהירה התכווצות הביקוש שאימפריית הייצור של Tan “was in serious trouble”, ומחירי הגומי הנמוכים הקטינו את ערך אחזקות הגומי שלו. ↩

8. Wikipedia, “Lee Kong Chian” (נצפה בנובמבר 2026): נולד ב־18 באוקטובר 1893 ב־Nan’an, פוג׳יאן; הצטרף לחברתו של Tan Kah Kee ב־1915; נשא את בתו של Tan Ai Leh, ב־1920; סגן יו״ר Chinese Commercial Bank; סגן יו״ר OCBC מ־1932

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

ויו"ר מ־1938; נפטר ב־2 ביוני 1967; W. G. Huff, "Currency Boards and Chinese Banking Development", 2003, עמ' 14, בציטוט Yap Pheng Geck, *Scholar, Banker, Gentleman Soldier*, 1982, עמ' 31: "The local [Chinese] banks found that collectively, they had lent him [Tan] too much." ↩

9. "OCBC," Milestones (ocbc.com, נצפה בנובמבר 2026): ב־1932 התמזגו שלושת הבנקים הקודמים במהלך השפל הגדול, "with Lee Kong Chian leading the amalgamation"; Wikipedia, "OCBC Bank" (נצפה בנובמבר 2026): ל־Lee Kong Chian היה תפקיד מרכזי; Tan Ean Kiam, ממייסדי Oversea-Chinese Bank והמנהל הכללי שלו, הוביל את המיזוג; W. G. Huff, "Currency Boards and Chinese Banking Development", 2003, עמ' 13: אף שההצהרה הפומבית referred to merger and the 'mutual desire of directors and shareholders', in fact two of the three banks were in considerable distress." ↩

10. National Library Board, Singapore Infopedia, "Oversea-Chinese Banking Corporation" (SIP_2018-04-04_094138): הוקם ב־31 באוקטובר 1932 עם הון רשום של 40 מיליון דולר המצרים והון נפרע של 10 מיליון דולר המצרים; הסכם המיזוג נחתם ב־14 בדצמבר 1932; הפעילות החלה ב־2 בינואר 1933. ↩

11. "Wikipedia, "OCBC Bank" (נצפה בנובמבר 2026): שלושת הבנקים התמזגו ב־31 באוקטובר 1932; Saran Singh, "A Brief History of Banks in the Straits Settlements and Malaysia 1840–1986 (Part II)", 2011: ההון הנפרע של הבנק החדש 10,000,000 דולר; Saran Singh, "A Brief History of Banks in the Straits Settlements and Malaysia 1840–1986 (Part II)", 2011: הסכם המיזוג 14 בדצמבר 1932; Ho Hong צורף ל־OCBC ב־31 בדצמבר 1932; "Wikipedia, "Ho Hong Bank (נצפה בנובמבר 2026): OCBC החל לפעול ב־2 בינואר 1933; Wikipedia, "OCBC Bank" (נצפה בנובמבר 2026): הבנק החל לפעול בפברואר 1933. ↩

12. "Wikipedia, "OCBC Bank" (נצפה בנובמבר 2026): Lee Kong Chian היה סגן יו"ר מ־1932 ויו"ר מ־1938 עד זמן קצר לפני מותו ב־1967; "Wikipedia, "Lee Kong Chian (נצפה בנובמבר 2026): יו"ר מ־1938 עד מותו; ISEAS, "Biographical Notes: Tan Chin Tuan (1908–2005)", 2023, עמ' 1: עד ספטמבר 1926 היה Tan עוזר מזכיר ב־Chinese Commercial Bank; ב־1933 נבחר למנהל OCBC בעקבות המיזוג; הוא פיקח על Eastern Realty Company Limited, חברה בת של OCBC שניהלה נכסים שמושכנו לבנק. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

13. Wikipedia, “Lim Peng Siang” (נצפה בנובמבר 2026): Ho Hong Portland Cement Works נפתח ב־Ulu Pandan ב־1918 בהשקעה של יותר ממיליון דולר המצרים ונסגר ב־1932; ב־1931 מכר את אחזקותיו בספנות ל־Straits Steamship Company תמורת 900,000 דולר המצרים וארגן מחדש את Ho Hong Oil Mills; ב־1936 מכר את רוב מניות Ho Hong Steamship Company Ltd ל־Oversea Chinese Banking Corporation. ↩

14. W. G. Huff, “Currency Boards and Chinese Banking Development”, 2003, עמ’ 14–15: רגולטור “would have been able to monitor the banks’ foreign exchange positions and have had a knowledge of their loan portfolios as a whole”, ויכול היה ככל הנראה למנוע “a near systemic collapse in Malaya’s Chinese banking sector”; W. G. Huff, “Currency Boards and Chinese Banking Development”, 2003, עמ’ 13: הרזרבות הגדולות מצביעות על תגובה זהירה בהיעדר בנק מרכזי; “In the 1930s depression only one of the Malayan and Philippines Chinese banks failed entirely”. ↩

15. W. G. Huff, “Currency Boards and Chinese Banking Development”, 2003, עמ’ 17–18: לאחר המלחמה נקטה מלאיה “a more cautious … policy of reforms in the 1950s to the currency board system and introduction of effective regulatory measures” (בהפניה ל־P. J. Drake, *Financial Development in Malaya and Singapore*, 1969, עמ’ 69–72). ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.